

**התכנית לתואר M.A בטיפול באמצעות אמנויות –
דרמה תרפיה לבעלי תעודת מטפל
שנה"ל תש"ף**

ראש התכנית: ד"ר סוזאנה פנדזיק

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' מן המניין: פרופ' מולי להד

מרצה בכיר: ד"ר קרוליין גוטמן, ד"ר מירב חן, ד"ר סוזנה פנדזיק, ד"ר שרון שניר

מרצה: ד"ר עומר לנס

סגל עמית: ד"ר דורית דרור הדר

מורה משנה: גבי נגה גולדרינג, גבי מיכל דורון הררי, מר עופר זילברברג

**מורה מן החוץ: גבי גלילה אורן, גבי פזית אילן, ד"ר חן אלון, ד"ר רונן ברגר, ד"ר ענת הלר,
גבי סימי חבלין, מר עינב לוי, ד"ר אמנון רביב.**

מטרת הלימודים

מטרות תכנית הלימודים לתואר השני בטיפול באמנויות- דרמה תרפיה לבעלי¹ תעודה הן:

1. להכשיר דרמה תרפיסטים לפרקטיקה מתקדמת ואפקטיבית, הדרכה ומחקר.
2. לפתח אצל הסטודנטים בחינה ביקורתית של ידע ודפוסי פעולה בטיפול באמנויות- דרמה תרפיה.

תכנית הלימודים

התוכנית כוללת שיעורי חובה וסמינרים בנושאים הקשורים לתיאוריה ולפרקטיקה של התחום. הקורסים כוללים מיומנויות מתקדמות, קריאה ביקורתית והבנת המחקר בתחום, התנסויות מעשיות ודיון בהיבטים קונספטואליים ומקצועיים של התחום.

לימודי התואר השני מחייבים נוכחות של יום בשבוע בקמפוס תל-חי (יום שלישי), כמו כן נוכחות בלימודים אינטנסיביים (עד שלושה ימים ברצף בשבוע) בחופשות הסמסטר והקיץ.
מסגרת הלימודים תהיה בת שנה אחת, ב 4 סמסטרים (כולל בחופשת הקיץ ולימודים בחופשת הסמסטר).
קורסי החובה והבחירה יסתכמו ב-24 נ"ז על פי הפירוט הבא:

קורסי חובה לפי הקטגוריות של מ"ג

קטגוריה א: מקצועות טיפוליים ואבחוניים – המשגות עיוניות	14 נ"ז
קטגוריה ב: מקצועות מתודולוגיים ומחקריים	10 נ"ז
סה"כ קורסי חובה	22 נ"ז
סה"כ קורסי בחירה	2 נ"ז
סה"כ לתואר	24 נ"ז

חזרה על קורסי חובה

סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה בתכנית יופסקו לימודיו בתכנית. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש התכנית או ועדת ההוראה החוגית, יהיה הסטודנט רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודי בתנאים שיקבע התכנית.

סיום הלימודים

סיום הלימודים מותנה בעמידה בכל התנאים הבאים:

1. הגשת עבודה סמינריונית בציון 80 ומעלה.
2. השתתפות ועמידה בדרישות הפרקטיקום בציון 80 ומעלה.
3. סיום כל קורסי החובה של התוכנית בציון ממוצע של 80 לפחות וצבירת 24 נ"ז הנדרשות ע"פ תכנית הלימודים המפורטת. (ציון עובר בקורס חובה הינו 75)

שקלול הציון הסופי לתואר

- 50% - ממוצע הציונים על מכלול הקורסים.
- 20% - העבודה הסמינריונית.
- 30% - ציון על עבודת הפרקטיקום כעבודת גמר המסכמת.

¹ אומנם הטקסט כתוב בלשון זכר, הכוונה היא גם ללשון נקבה.

ועדת המעקב החוגית

ועדת המעקב החוגית דנה בבעיות לימודים של סטודנטים בתוכנית ה- M.A., כגון כישלונות בקורסים, אי-עמידה במטלות או התחייבויות ועבירות על כללי האתיקה המקצועית המצוינים בקוד האתיקה של יה"ת (איגוד המטפלים באמצעות אמנויות בישראל).

<https://www.yahat.org/template/default.aspx?PageId=76>

מטרת הוועדה:

1. דיון במידת ההתאמה של הסטודנטים בתכנית לטיפול באמנויות-דרמה תרפיה בעקבות קשיים בלימודים הפרקטיים והאקדמיים, או במקרים של חריגה מכללי ההתנהגות המצוינים בקוד האתיקה של יה"ת.
2. ייעוץ במצבי התלבטות של מורה או ראש התוכנית.
3. יעוץ במצבי התלבטות של סטודנט, בעקבות קשיים בלימודים.

עקרונות הוועדה:

- שיתוף הסטודנט בתהליך הדיון בוועדה.
- קיום דיון מקיף על מצבו של הסטודנט.
- מתן הזדמנות לכל הנוכחים להשמיע את הערכתם ביסודיות. הגורמים המעוניינים לפנות לוועדה, יעבירו את הפניה בכתב.

תכנית הלימודים*

שם הקורס	שם המרצה	ש"ש	נ"ז	הערות
התערבות בינלאומית בעבודה סוציאלית/ כשירות רב תרבותית	מר עינב לוי	2	2	בשילוב התכנית לתואר שני בעבודה סוציאלית
חקר תהליכי יצירה, התפתחות ושינוי בטיפול באמצעות אומנויות (סמינר חובה)	ד"ר שרון שניר	4	4	קורס שנתי
טיפול מוגבל בזמן	ד"ר מירב חן	2	2	קורס אינטנסיב
טראומה והחלמה	פרופ' מולי להד	4	4	
מבוא לליצנות רפואית	ד"ר אמנון רביב	2	2	קורס אינטנסיב
מחוסר לחוסן- המקרה של אנשים עם מוגבלות	ד"ר קרוליין גוטמן	2	2	בשילוב התכנית לתואר שני בעבודה סוציאלית
פסיכופיזיולוגיה למתקדמים	ד"ר עומר הורוביץ	2	2	אינטנסיב חופשת סמסטר א'

	2	2	ד"ר סוזאנה פנדזיק	פרדיגמות בדרמה תרפיה
	4	2	ד"ר ענת הלר	פרקטיקום- הדרכות אישיות לעבודת גמר
	24	22		סה"כ

*החוג רשאי לשנות את התכנית בכל עת, באחריות הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.
** על כל סטודנט להכין עבודת סמינר אחת + עבודת גמר (פרקטיקום).
נוכחות באינטנסיבים הינה חובה בכל השיעורים /ימים. לא תינתן אפשרות היעדרות של 20% כנהוג בשיעורים בפריסה סמסטריאלית

מס' נקודות הזכות בחלוקה לפי סמסטרים:

מס' נ"ז	סמסטר
10	א'
8	ב'
6	אינטנסיב
24 נ"ז	סה"כ לשנה

פירוט הקורסים

מר עינב לוי

התערבות בינלאומית בעבודה סוציאלית/ כשירות רב תרבותית

510258 – 2 ש"ס 2 נ"ז

מאז התגבשותה כמקצוע בשלהי המאה ה-19 בשני צדי צפון האוקיינוס האטלנטי התפשטה העבודה הסוציאלית למרבית מדינות העולם. אולם בהבדל מכל מקצוע אחר תפקידיה שונים במדינות שונות, לעיתים באופן בולט, מצב המעורר את השאלה אם מדובר במקצוע אחד או במספר רב של 'עבודות סוציאליות'? השיעור יסייע ללבן את הסוגיה הזו על-ידי הכרת רב-גווניותה של העבודה הסוציאלית ברחבי העולם ובחינת ההקשרים התרבותיים, הסביבתיים, הכלכליים, הפוליטיים, המנהליים והמשפטיים שהולידו את השונות הרבה במקצוע.

ד"ר שרון שניר

חקר תהליכי יצירה, התפתחות ושינוי בטיפול בעזרת אומנויות –

סמינר חובה

4,7500047 ש"ס, 4 נ"ז

הקורס נועד להקנות לסטודנטים מושגים וכלים בסיסיים לעריכת מחקר בטיפול באמצעות אמנויות. הקורס מציג את המחקר הכמותי והמחקר האיכותני וכן מספר כלים ייחודיים בתחומים אלו לטיפול בדרמה. כמו כן ניתן דגש על כתיבה אקדמית. הסטודנטים בקורס מתנסים בכתיבה של הצעת מחקר תוך יישום הנושאים הנלמדים בקורס

ד"ר מירב חן

טיפול מוגבל בזמן (קצר מועד)

2,2400015 ש"ס, 2 נ"ז

לחשוף את הסטודנטים לתיאוריות, לגישות ולמחקרים עדכניים בתחום הטיפול הרגשי המוגבל בזמן. סטודנטים יעמיקו בפסיכותרפיה דינמית קצרת מועד, בטיפול קוגניטיבי-דינמי קצר מועד, בטיפול קצר מועד

לפי הגישה ההתנהגותית, טיפול קצר מועד ממוקד בעיה, וההתערבות הפרדוקסלית כשיטת טיפול קצרת מועד. כמו כן הקורס יעסוק בטיפול קצר מועד במקרי משבר, אובדן, הלם קרב, דיכאון ובפסיכוזות.

פרופ' מולי להד

טראומה והחלמה

7500019, 4 ש"ס, 4 נ"ז

בקורס ילמדו את התיאוריה והמחקר העדכני בנושא טראומה נפשית ושיטות הטיפול המוכרות כשיטות שיעילותן הוכחה (Evidence Based Treatments) כגון SIT, EMDR, PE, כמוכן יסקרו מחקרי המוח העדכניים לגבי השפעת הטראומה הנפשית על המוח והקשר בין ממצאים אלו ושיטות טיפול המשתמשות באמצעים על מילוליים כגון SE, SEE FAR CBT, טיפולים באמנות.

ד"ר אמנון רביב

מבוא לליצנות רפואית

7500088, 2 ש"ס, 2 נ"ז

בקורס נבחן את המהות ואת היסודות של הליצנות הרפואית. נבחן את ההקשבה, ההומור, הפנטזיה והפיוט, האמפתיה, 'הדיאג-רד-נוזה', הרפור, ההנאה, האלתור, הגג, האינטראקציה והסוגסטיה בעבודתו של הליצן. נדון ב-'מטא ליצנות' ובמאפיינים הייחודיים של עבודת הליצן הרפואי בקשר עם מטופלים ומלוויהם בבית החולים ובשיתוף הפעולה עם הצוות הרפואי.

ד"ר קרוליין גוטמן

מחוסר לחוסן- המקרה של אנשים עם מוגבלות

510285 - 2 ש"ס, 2 נ"ז ש'

לאורך השנים האחרונות התרחשו בעולם, בעיקר במדינות מערביות, תהליכי שינוי תודעתי ביחס למעוטים פוליטיים, בין השאר אנשים עם מוגבלויות. מי שהוביל שינוי זה היו א/נשים עם מוגבלויות שמחו על התייחסות הסביבה החברתית כלפיהם בכל הרמות, מהמשפחה עד מערכות ממשלתיות ובעיקר קובעי מדיניות. הטענה העיקרית שלהם היא כי מוגבלות אינה תופעה רפואית ו/או פסיכולוגית בלבד אלא היא תופעה של דיכוי חברתי, שתורמים לה שלל תהליכים תרבותיים ופוליטיים

אחת הסוגיות החשובות שמעלים אנשים עם מוגבלויות היא הקושי של מערכות רווחה להסתגל לשינוי התפיסתי. למרות הפרספקטיבה החברתית החדשה והניסיונות המקצועיות לשלב א/נשים עם מוגבלויות במציאות החברתית המשתנה, נראה כי הפרקטיקה המקצועית העכשווית של עובדים סוציאליים לא מצליחה מספיק להתאים את עצמה שהיא עדיין מושתתת על תפיסות רפואיות ישנות.

קורס זה יבחן את המציאות הקיימת ויחשוף את הבעייתיות שמייצרים יחסי הכוח החברתיים והמקצועיים לא/נשים עם מוגבלויות. באמצעות רכישת מושגים, תיאוריות וגישות חדשניות יאפשר הקורס חשיפה מקצועית ואנושית אחרת על מוגבלות. התפיסות החדשות משלבות בין היבטים פרטניים לבין היבטים חברתיים ופוליטיים ומאפשרות התמודדות יותר הוגנת ושוויונית עם קבוצה שעד כה נדחקה לשוליים ויאפשרו פרקטיקה שמיישמת את הגישה שלאנשים עם מוגבלות יש הזכות לחיות את חייהם בחוסן ולא בחוסר.

ד"ר עומר הורוביץ

פסיכופיזיולוגיה למתקדמים

2400006, 2 ש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בבסיס הפיזיולוגי-מוחי לעיסוק באומנות. ראשית, תתבצע סקירה של מבנה מערכת העצבים ואופן העברת המידע בתוכה. לאחר מכן, יוצגו המערכות התפקודיות המאפשרות עיסוק באומנות וכן

המנגנונים העצביים בבסיסן. כמו-כן, בעזרת טכניקות דימות מוחית עדכניות וכן בעזרת מדדים פסיכופיזיולוגיים נוספים תתבצע סקירה של הקשר בין תפקוד מוחי לבין עיסוק באמנות. החל מיצירתיות, ריקוד ומוסיקה וכלה בטיפול באמצעות טכניקות טיפול באומנות המבוססות על הצטרות ידע ממחקר מוחי. במהלך ההרצאות ייחשפו הסטודנטים לספרות עדכנית העוסקת בנושאים שיוצגו כל אחד מהנושאים בקורס.

ד"ר סוזאנה פנדזיק

פרדיגמות בדרמה תרפיה

2,7500001 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס דן בפרדיגמות המרכזיות מתוכן צמחו גישות מחשבתיות שונות בדרמה תרפיה. הקורס מאיר את תשומת ליבן/ם של הסטודנטיות/ים לפרדיגמות השונות, המשמשות מאין פריזמות דרכן דרמה תרפיסטיות/ים מסיקות/ים מסקנות על הטיפול ועל המטופלות/ים, ובכלל, מתבוננים על התהליך הטיפולי. ככל שנסיפק נדון בפרדיגמה השמאנית, הפרדיגמה הקתרטית פרדיגמת המשחק, פרדיגמת המרחק, הפרדיגמה הפרפורמטיבית, הפרדימה הפסיכודינאמית, הפרדיגמה הפמיניסטית והפרדיגמה הניורוסיינטיפית.

ד"ר ענת הלר

פרקטיקום – עבודת גמר

2,7500001 שש"ס, 2 נ"ז

הפרקטיקום (עבודת הגמר) הינה הזדמנות ייחודית למטפלות/ים בדרמה תרפיה בעלות ניסיון ולהמשיג ו/או לחקור בצורה מובנית את עבודתם בשדה או כל נושא בתחום שמעניין אותן/ם לעסוק בו באופן מחקרי או תיאורטי, תוך שימוש בשיטות מחקר ובשיטות עבודה מתקדמות בתחום הדרמה תרפיה. הקורס מלווה את תהליך הכנת עבודת הגמר תוך שימוש בחומרים הנלמדים בקורס שיטות מחקר וסטטיסטיקה ובכלי אבחון והערכה מתחום הדרמה תרפיה. בחלק זה המוקד הוא הדרכה והכוונה לקראת כתיבת עבודת הגמר. תוצע הזדמנות להתנסות בפרקטיקום של חקר מקרה איכותני ושל מחקר מבוסס אמנות.

